

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з японської філології

на тему:

АНТОНІМІЧНА СИСТЕМА ЯПОНСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗОК

Студента групи ПЯП 02-20

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти.

Освітньої програми: Японська мова і література
та переклад, західноєвропейська мова.

Спеціальності 035 Філологія.

Спеціалізації 035.069 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – японська

Гонтаря Віктора Юрійовича

Науковий керівник:

доктор філологічних наук, професор

Нечитайло Ірина Миколаївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНТОНІМІЧНОЇ СИСТЕМИ В ЛІТЕРАТУРІ.....	5
1.1 Антоніми в японській культурі: основні риси та значення	5
1.2. Функція антонімів у мові та літературі.....	9
1.3 Семантичні аспекти антонімії в японських казках.....	10
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	14
РОЗДІЛ 2. АНТОНІМІЯ В ЯПОНСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗКАХ.....	15
2.1. Вибір та аналіз конкретних японських народних казок з точки зору антонімії	15
2.2. Роль антонімів у розвитку сюжету та характеристиці героїв	21
2.3. Вплив антонімічної системи на сприйняття казок читачами	23
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	26
ВИСНОВКИ	27
注釈	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	31

ВСТУП

Японська культура відома своєю багатозначністю та унікальністю, яка виявляється у всіх її проявах, включаючи традиційну літературу. Серед найважливіших компонентів японської літературної спадщини є народні казки, які не лише відображають особливості менталітету та цінностей японського суспільства, але й є важливим джерелом для вивчення японської мови, культури та фольклору.

Антоніми, як лінгвістичний засіб, відіграють значну роль у створенні контрасту та глибини сюжету в японських народних казках. Вони допомагають підкреслити протилежності у характерах персонажів, викликати емоційний відгук читача та поглиблювати зміст оповідань. Дослідження антонімічної системи в японських народних казках має велике значення для розуміння особливостей їхньої структури, символіки та смислового наповнення.

Дослідження антонімічної системи дозволить зрозуміти, яким чином лінгвістичні засоби використовуються для створення образності та глибини в японських народних казках, а також розкрити особливості менталітету та ціннісних орієнтирів японського суспільства. Результати даного дослідження можуть бути корисними для розуміння японської культури, літератури та мови, а також стануть внеском у загальне розуміння лінгвістичних засобів в японському фольклорі. Саме це і є **актуальністю** нашої курсової роботи.

Мета даної курсової роботи полягає у систематизації та аналізі використання антонімів у японських народних казках з метою виявлення їхнього впливу на розвиток сюжету, характеристику персонажів та формування моральних ідей.

Завдання нашої роботи:

1. Дослідити теоретичні аспекти антонімічної системи в літературі.
2. Розглянути основні риси, значення, функції та семантичні аспекти антонімів у японських казках.

3. Вибрати та проаналізувати конкретні японські народні казки з точки зору антонімії.

4. Визначити роль антонімів у розвитку сюжету та характеристиці героїв.

5. Зробити висновок стосовно того, як саме антонімічна система впливає на сприйняття казок читачами.

Об'єктом дослідження є антонімічна система японських народних казок.

Предметом дослідження є функції та семантичні аспекти антонімів на прикладі конкретних японських казок.

Матеріал дослідження – японські народні казки.

При написанні даної курсової роботи було використано такі **методи**: класифікація, порівняльний аналіз, узагальнення, аналіз і вивчення літератури.

Науковою новизною роботи є удосконалення знань про антонімічну систему японських народних казок.

Обсяг і структура роботи. Робота має вступ, два розділи, в яких є по три підрозділи, 8 використаних джерел, загальний обсяг – 34 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНТОНІМІЧНОЇ СИСТЕМИ В ЛІТЕРАТУРІ

1.1. Антоніми в японській культурі: основні риси та значення

Антоніми в японській мові відомі як 反義語 (はんぎご). Це слова, які мають семантичну протилежність (Daulton, F., 2008).

Також важливо враховувати, що японська мова має багатий лексичний арсенал, і антоніми можуть варіюватися в залежності від контексту та стилістики.

Антоніми в японській культурі мають глибокі історичні корені, які можна відслідкувати до стародавнього Японського королівства в 7 – 8 століттях. Слова з протилежними значеннями вже тоді використовувалися для опису антитези та боротьби супротивників. Антонімічні пари словникового запасу зберегли свою актуальність і важливість на протязі віків. Учені вважають, що антоніми грали значущу роль у розвитку японської культури і мови, надаючи можливість виражати протилежності та конфлікти в різних аспектах життя та літератури (Bjarke Frellesvig., 2010)

У японському суспільстві використання антонімів може слугувати засобом вираження ввічливості та поваги до співрозмовника. Наприклад, добре відомі антоніми "сенсей" (вчитель) та "кохай" (учень) відображають ієрархію в учительській системі та культурний акцент на повазі до вчителя (O'Neill., 2008).

Антоніми можуть бути пов'язані із релігійними та філософськими поняттями в японській культурі. Наприклад, антоніми "ін'ю" (йінь–йан) відображають концепцію гармонії та рівноваги в буддизмі і шінтоїзмі, важливої для японського способу життя. Також допомагають поетам і письменникам створювати багатогранні образи та виразити внутрішні переживання. В поезії і прозі антоніми використовуються для створення

глибоких метафор і символів. Відображають важливі культурні аспекти, такі як поняття честі, сорому і долі. Наприклад, "гірі" (сором) і "гіри" (гордість) відображають традиційні цінності японського суспільства (Oshima, Kimie., 1997).

Антоніми не тільки віддзеркалюють лінгвістичні аспекти, але також відображають багато культурних та філософських рис японського способу життя. Вони створюють атмосферу контрастів та суперечностей, яка часто зустрічається в японських народних казках. Вони підкреслюють протилежності в характерах героїв та виділяють важливі сюжетні повороти, допомагаючи читачам краще сприймати складність сюжетів. Антоніми впливають на звучання, сенсорний спектр і експресивність у структурі японської мови та писемності (Gottlieb N., 2012).

У японській мові антоніми мають значну фонетичну гармонію. Наприклад, пари антонімів "ясність" і "темрява" ("акари" і "кю") можуть мати схожу фонетичну структуру, що робить їх привабливими для поетів та авторів текстів. Ця фонетична взаємоспіввідносність додає текстам естетичної виразності. Паралельно з тим, антоніми допомагають досягти точності та специфічності виразу думок. Наприклад, пара антонімів "добре" і "погано" ("йой" і "варуи") надає можливість виразити власні враження з високою точністю.

Антоніми у японській мові мають свої власні особливості, які визначають їхню роль та важливість в лінгвістичній системі. Основні характеристики японських антонімів включають:

- Фонетична аналогія. Багато антонімів у японській мові мають схожий фонетичний вигляд, що додає їхньому вживанню естетичну природність та виразність. Наприклад, пара слів "生" (nama – живий) та "死" (shi – мертвий) є антонімами і виражають протилежні концепції "життя" та "смерті".

- Сенсовна близькість. Антоніми часто виражають протилежні аспекти тієї ж сфери смислу. Наприклад, антоніми, як "明るい" (akarui – яскравий) та

" 暗い " (kurai – темний), допомагають створювати в тексті глибокі і філософські образи, виражаючи яскравість і темряву.

- Множинність. Антоніми в японській мові різноманітні та мають різні аспекти протилежності. Така множинність дозволяє точніше виразити власні думки та враження, залежно від контексту. Наприклад, пари слів "暖かい" (ataakai – теплий) та "寒い" (samui – холодний) відображають важливу протилежність температур.

- Ідеографічне значення. В японському письмі існують ідеографічні символи, що представляють антонімічні пари. Наприклад, символи, що відображають "明" (aku – яскравий) та "暗" (an – темний), можуть бути використані для вираження концепцій "світло" і "тіньма."

- Експресивність. Японські антоніми додають експресивність і виразність до тексту, створюючи образи та вирази, які легко сприймаються читачами і слухачами. Вони надають тексту яскравий колорит, підкреслюючи ключові моменти і ідеї.

Антоніми допомагають підкреслити контраст між поняттями та надати текстам внутрішньої гармонії. У японській поезії, зокрема в хайку, використання антонімів дозволяє створити багатошарові образи та поетичну глибину. Вони відображають багатогранність та інтригу японської мовної традиції, розкриваючи глибокі соціокультурні аспекти японського суспільства та природи.

Антоніми є ключовим елементом для виразного мовлення та вираження тонких відтінків в значеннях слів. Використання антонімів допомагає створити контраст у вислові, підкреслити важливість понять і надає мовленню художнього колориту. Це важливо для японських народних казок, які часто використовують антоніми для створення символічного сенсу та глибокого змісту.

Антоніми в японській мові поділяються на декілька важливих категорій. Серед них можна виділити такі типи:

- Якісні антоніми. Ця категорія антонімів використовується для протиставлення якостей та ознак предметів чи понять. Наприклад, "гарячий" (atsui) та "холодний" (tsumetai) чи "сильний" (tsuyoi) та "слабкий" (yowai).

- Кількісні антоніми. Ці антоніми вказують на протиставлення кількісних характеристик, таких як "багато" (ōi) і "мало" (sukunai), "більшість" (ōkazu) і "меншість" (sukoshi).

- Антоніми відношення. Ця категорія антонімів використовується для вираження відношення одного об'єкта до іншого, наприклад, "перед" (mae) і "позаду" (ushiro), "вище" (ue) і "нижче" (shita).

- Часові антоніми. Ці антоніми стосуються часових параметрів і можуть включати слова, які вказують на різницю в часі, таку як "рано" (asa) і "пізно" (osoi).

- Антоніми аспекту. Ця категорія антонімів допомагає виразити різні аспекти того ж явища, наприклад, "внутрішній" (uchina) і "зовнішній" (soto).

- Інверсійні антоніми. Цей тип антонімів передає протилежність через зміну контексту чи взаємодії. Наприклад, слово "жити" (ikiru) і "померти" (shinu) в японській мові може мати інверсійні антоніми в залежності від контексту та глибини понять.

- Комутативні антоніми. Цей тип антонімів вказує на симетричну протилежність, де дія чи стан є взаємозамінними. Прикладом може бути "відкрити" (aku) і "закрити" (shimeru), які вказують на взаємозамінність дій.

- Реляційні антоніми. Ці антоніми відображають протилежність у відносинах між об'єктами чи ідеями. Наприклад, поняття "близько" (chikai) і "далеко" (tōi) реляційні антоніми, оскільки вони визначають відносини простору.

- Аплетивні антоніми. Цей тип антонімів вказує на протилежність у значенні слів через додаткові характеристики. Прикладом може бути "сильний" (tsuyoi) і "слабкий" (yowai), де важливі додаткові ознаки.

- Семантичні антоніми. Ці антоніми ґрунтуються на семантиці слова та його значенні. Вони передають протилежності між поняттями, такими як "день" і "ніч," "добро" і "зло.

Сучасні японські письменники і митці також активно використовують антоніми для створення глибокого символізму у своїх творах. Наприклад, в літературі та поезії антоніми можуть використовуватися для передачі протилежних концепцій, таких як трагедія та радість, темрява та світло, самотність та спільнота.

У японській літературі, особливо в класичних творах, антоніми використовуються для підкреслення діалектичних суперечностей, внутрішніх конфліктів персонажів та заглиблення читача в глибокий філософський роздум. Наприклад, антоніми можуть відобразити боротьбу добра та зла, життя та смерті, долі та волі. Це додає текстам значущість та допомагає читачам краще розуміти сюжет та символіку. Відображення протилежностей природи та людського життя, антоніми допомагають передати глибокі почуття та думки в лаконічній формі. Вони додають творам глибину та багатозначність.

1.2. Функція антонімів у мові та літературі

Антоніми в мові та літературі виконують різноманітні функції, що відображаються у їхній ролі у структурі текстів та впливі на сприйняття читачів чи слухачів. Вони стають важливими елементами виразності в різних культурах, включаючи японську.

В японській літературі антоніми допомагають у створенні образів природи та сезонів, де природа є важливим аспектом японської культури. Пари антонімів, такі як "сонце" і "місяць," "весна" і "зима," "день" і "ніч," надають можливість створювати живописні образи та передавати перетворення природи протягом року. Вони також висвітлюють природні цикли та явища, що допомагає створити поетичний сплеск кольорів та вражень в текстах. Також використовуються для виразності природних образів у поезії. Вони

розширюють спектр асоціацій та вражень, що сприймають читачі, дозволяючи поетам передати велич природи та її вплив на людські переживання.

Антоніми створюють контраст у мові та текстах, виражають протилежності в значеннях, надають можливість використовувати їх для підсилення контрасту та виділення різниці між об'єктами, явищами чи ідеями. Ця функція антонімів має кілька аспектів. По-перше, вони допомагають підсилити порівняння. Шляхом використання антонімів, можна підкреслити різницю між двома об'єктами або явищами. Наприклад, у висловах "теплий вітер" та "холодний сніг," слова "теплий" (atataikai) та "холодний" (tsumetai) створюють контраст і виділяють особливості кожного об'єкта.

По-друге, антоніми дозволяють виразити суперечливість. Поєднання слів з протилежними значеннями може створити враження конфлікту або протиріччя, що сприяє розвитку сюжету чи ідеї. Також вони підкреслюють важливість певних концепцій чи ідей у текстах. Автори використовують антоніми, щоб виділити ключові аспекти тексту.

Ще одна функція антонімів полягає у допомозі створювати виразні образи та асоціації у читача. Вони розширюють смисловий спектр та викликають різні емоції, особливо в поезії та художній літературі. Крім того, використання антонімів допомагає підсилити виразність та силу вислову, роблячи текст більш динамічним та запам'ятовуваним.

1.3. Семантичні аспекти антонімії в японських казках

Семантика та використання антонімів в японських текстах глибоко вплетені в культурну спадщину і сприйняття світу в цій мові. Антоніми в японських текстах грають важливу роль у виразній мові та відображають основні аспекти японської культури та її специфіку. У японських текстах антоніми використовуються для різних цілей, таких як виразність та артистичний вираз. Для підкреслення опозиції у публічних дебатах, статтях або полемічних текстах. В інструкціях, правилах чи технічній документації антоніми допомагають уникнути непорозумінь і забезпечують чітку та

ефективну комунікацію. Також антоніми можуть виступати як символи та метафори, розширюючи семантику тексту і додаючи йому глибину.

Використання антонімів у японських текстах залежить від жанру, контексту, інтенцій автора та сприйняття читача. Вони допомагають підкреслити конфлікти, моральні відтінки та ключові характеристики героїв. Антоніми дозволяють створювати зіткнення між протилежними якостями персонажів, підкреслюючи їхні різниці та суперечності. Це допомагає читачам чи слухачам краще розуміти глибокий контекст і внутрішні конфлікти героїв.

Під час розвитку сюжету антоніми можуть вказувати на зміну характеру та взаємодію персонажів. Вони служать важливим інструментом для передачі перетворень у характері та відносинах між героями протягом казки.

Антоніми допомагають вирізняти моральні відтінки персонажів. Вони дозволяють виразити добро та зло, мудрість та нерозсудливість, вірність та зраду через протиставлення слів та понять. Це сприяє усвідомленню читачами чи слухачами моральних аспектів казок.

Слова з протилежними значеннями відіграють важливу роль у створенні емоційного навантаження в текстах. Їх використання дозволяє авторам впливати на читачів та аудиторію, спонукаючи їх до різних почуттів та реакцій. Антоніми допомагають виражати емоції, атмосферу та настрої у літературних творах, поезії, чи в інших текстах. Вони розширюють смисловий діапазон та глибину емоційного враження. Протилежності, що містяться в антонімах, створюють напруження та драматичність у текстах. Наприклад, антоніми "радість" і "смуток" можуть передавати великий діапазон почуттів, від щастя до суму, залежно від контексту вживання. Їх поєднання дозволяє виразити складні емоційні стани, які сприймаються читачем чи аудиторією.

Антоніми також допомагають підсилити емоційну інтенсивність в поезії. Вони дозволяють поетам створювати метафори та символіку, яка пронизує твір поезії, надаючи йому глибокий сенс і емоційне звучання. Така інтенсивність може створити враження, залишаючи незабутнє слід в душі читача.

Антоніми відіграють значущу роль у створенні образів природи в японських літературних творах. Вони допомагають письменникам передати красу, гармонію та дивовижну різноманітність природних явищ. Особливо важливою є здатність антонімів виражати протилежності в природі, які відображають різні аспекти її непередбачуваності та розмаїття.

У японській літературі антоніми, такі як "太陽" (taiyō – сонце) і "月" (tsuki – місяць), "春" (haru – весна) і "冬" (fuyu – зима), "昼" (hiru – день) і "夜" (yoru – ніч), дозволяють створити живописні образи пір року, змін природи та світла. Вони виражають природні цикли та природні явища, надаючи текстам поетичний сплеск кольорів та вражень. Антоніми також використовуються для виразності природних образів в поезії, розширюючи спектр асоціацій та вражень, які сприймають читачі. Наприклад, пари слів "川" (kawa – річка) і "山" (yama – гірські вершини), "新鮮" (shinsen – свіжість) і "無駄" (muda – марнеця), дозволяють поетам передати велич природи та її вплив на людські переживання.

Антоніми мають своєрідне застосування в ритуальних та магічних контекстах японської культури. Вони використовуються для створення особливих обрядів, об'єднуючи протилежності з метою досягнення гармонії чи позитивних змін. Слова та антонімічні пари можуть мати спеціальні значення, які надають ритуалам особливий сенс. Такі антоніми, як "світло" та "тьма," можуть символізувати перемогу світла над темрявою в ритуалах, пов'язаних із святами або обрядами сходження сонця. Антоніми "день" і "ніч" можуть використовуватися для створення обрядів, що відзначають події, які відбуваються впродовж доби.

Також антоніми мають значення в магічних практиках, де вони можуть бути включені до заклинань, медитацій та обрядів для забезпечення гармонії та рівноваги в природному та духовному світі. Антоніми допомагають прикликати або відштовхувати певні сили, залежно від їх контексту та інтенцій мага.

У міфологічних сюжетах антоніми стають символічними виразами важливих концепцій і архетипів. Вони відображають глибокі філософські і моральні аспекти, що мають велике значення для японської культури. Антоніми допомагають передати концепції балансу і дисгармонії, порядку і хаосу, а також символізують різні аспекти природи та її циклічності. Вони можуть виразити протилежності в силі та владі, які грають важливу роль у міфологічних оповідях.

У міфологічних творах антоніми розширюють семантичний контекст і сприяють кращому розумінню глибоких філософських і моральних аспектів, які закладені в цих оповідях. Вони допомагають розкрити ключові аспекти японської міфології та сприяють кращому вивченню символіки цих оповідей.

Пари антонімів, такі як "добро" та "зло," "боги" та "демони," "світло" та "тьма," відображають боротьбу між силами добра та зла, порядку та хаосу. Часто міфи відтворюють циклічність цих конфліктів і підкреслюють важливість балансу між антонімами для гармонійного функціонування світу.

Також антоніми в міфах можуть символізувати природні явища та явища, які розуміються через їхню протилежність. Наприклад, "сонце" і "місяць" можуть відтворювати циклічність дня і ночі, а "весна" та "зима" – зміну сезонів. Ці символи допомагають розуміти природу і її закони, а також пояснюють важливі аспекти життя та смерті.

Висновки до Розділу 1

У першому розділі курсової роботи провели аналіз теоретичних аспектів антонімічної системи в японських народних казках. Розглянувши основні риси та значення антонімів у японській культурі, ми виявили, що вони відіграють важливу роль у сприйнятті світу та формуванні ціннісних орієнтирів у японському суспільстві. Виходячи з традиційних японських цінностей, антоніми допомагають встановлювати контрастність між поняттями та створювати багатозначність у японських народних казках.

Функція антонімів у японських народних казках також була ретельно розглянута. Ми визначили, що антоніми виступають не лише як мовні засоби, а й як засіб для створення сюжету, розвитку персонажів та вираження моральних ідей. Їхня функція полягає в поглибленні змісту казки та передачі ключових моментів через протиставлення понять.

Семантичні аспекти антонімії в японських казках допомагають розкрити внутрішній світ персонажів, їхні моральні дилеми та розвиток протягом оповіді. Через використання антонімів автори казок створюють живі та запам'ятовувані образи, які знаходять відгук у серцях читачів.

Отже, антоніми в японських народних казках відіграють важливу роль у формуванні сюжету, розкритті характерів персонажів та вираженні моральних ідей. Їх вивчення сприяє кращому розумінню японської культури та літературної спадщини, а також допомагає розкрити глибину та образність японських народних казок.

РОЗДІЛ 2

АНТОНІМІЯ В ЯПОНСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗКАХ

2.1. Вибір та аналіз конкретних японських народних казок з точки зору антонімії

Антоніми, або слова з протилежним значенням, відіграють ключову роль у японських народних казках, розширюючи їхню глибину та дозволяючи читачам отримати нові враження від оповідей. В даному розділі ми детально розглянемо вибір та використання антонімів у чотирьох конкретних японських народних казках з точки зору антонімії. Далі аналізується роль антонімів у формуванні сюжету, розвитку характерів героїв і створенні атмосфери казок. Крім того, розглядається вплив антонімічної системи на сприйняття казок читачами, включаючи їхнє розуміння, емоційну віддачу та моральні висновки, що можуть бути зроблені після читання казок.

У японських народних казках антоніми використовуються для створення контрастності та узгодження протилежностей у сюжеті, характерах героїв та загальній атмосфері оповідей.

Кожна з чотирьох обраних казок має свої унікальні антонімічні пари, які відображаються через розвиток дійових осіб і впливають на розвиток подій. Наприклад, у казці «Про вовчі вії» (Додаток А) (講談社, 2002) антоніми «добрий» (良い) та «злодій» (泥棒) використовуються для розрізнення характерів головних героїв. Антонімічні пари, такі як «багатий» (リッチ) та «бідний» (貧しい), «допомагати» (ヘルプ) та «завдавати шкоду» (害を及ぼす), «красуня» (美しさ) та «потвора» (モンスター) виявляють контраст у подіях і виборах персонажів та конфлікти і характери.

Крім того, антоніми впливають на формування атмосфери казок, створюючи певний настрій у читачів. Вони стимулюють емоційну віддачу, викликаючи співпереживання та роздуми над сюжетом. Наприклад, протистояння антонімів «добрий» (良い) та «злий» (悪) у казці «Про вовчі вії»

спонукало читачів відчувати співчуття до дівчини та звіра, показуючи їхню взаємну допомогу та розвиток.

Ця система антонімів викликає у читачів великий інтерес та сприяє формуванню нових моральних уявлень, розширюючи їхній світогляд та допомагаючи зрозуміти основне послання казки.

Таким чином, антоніми не лише відображають протилежності у виборі характерів та подій, але також впливають на сприйняття оповіді, розширюючи її смисловий контекст та збагачуючи враження від читання.

В казці «Як чудовиська ділили скарби» (Додаток Б) (講談社、2002) антоніми «добрий» (良い) та «жадібний» (よく深い), «справедливий» (公平) та «жорстокий» (残酷な), «розумний» (頭がいい) та «дурний» (バカ) визначають характери героїв та відтворюють їхні взаємини.

У «Як мишку віддавали заміж» (Додаток В) (講談社、2002) антонімічні пари «багатий» (リッチ) та «бідний» (貧しい), «сміливий» (大胆な) та «боязкий» (臆病な), «радість» (喜び) та «смуток» (悲しみ) розкривають основний конфлікт та характеризують головних героїв.

У казці «Чому морська вода солона» (Додаток Г) (講談社、2002) антоніми «солона» (塩辛い) та «прісна» (新鮮な), «глибока» (深い) та «мілка» (浅い), «тепла» (暖かい) та «холодна» (寒い) створюють контрастність у природних явищах та зображенні оточуючого середовища.

Ці антоніми створюють контрастність у казках, підкреслюючи тему добра і зла, багатства та бідності, мудрості та нерозуміння, щедрості та жадібності, виявляючи важливість доброчесності та милосердя в кожному оповіданні.

В аналізі контексту та використання антонімічних пар у казках виявляється, що вони слугують ключовими елементами для розкриття моральних уроків і важливих концепцій у казкових оповіданнях. Вони допомагають підкреслити протиставлення між поняттями, які використовуються в оповіданнях.

У казках антоніми допомагають вирізняти хороше від поганого, наголошуючи на зворотній стороні дійсності. Наприклад, у «Казці про вовчі вії», дівчина, використовуючи вовчі вії, бачить світ у різних вимірах – вона спочатку бачить прекрасне, але потім зіштовхується з жахливими образами. Це концентрується на ідейному зіткненні добра і зла, розумінні та нерозумінні.

У «Як мишку віддавали заміж», антоніми надають контрасту життю у коморі та сподіванням мишенят на краще життя нарівні з людьми. Це підкреслює значення багатства та бідності, доброти та жадібності.

Таким чином, антоніми в казках створюють емоційну та психологічну напругу, показуючи, як різні концепції можуть взаємодіяти і відображати найважливіші аспекти моральних уроків у казкових оповідях. Це допомагає читачам та слухачам легше зрозуміти основне послання та цінності, які хоче передати автор.

Зважаючи на чотири представлені японські казки і антонімічні пари в них, можна виявити багато аспектів, що вказують на використання цих антонімів у контексті казок та їх вплив на повідомлення казкових оповідань.

«Казка про вовчі вії». Тут антоніми відображають концепцію краси (美しさ) і потворності (醜さ). Дівчина бачить лише красу, поки не використовує вовчі вії, щоб розрізнити справжній образ людини, що допомагає їй знайти справжню любов. Вовчі вії служать як символ, що допомагає розрізнити справжню красу в серцях людей.

«Як чудовиська ділили скарби». У цій казці, світло (ライト) відображає надію та позитив, тоді як темрява (暗闇) означає безнадію та негатив. Коли головний герой опиняється у світлі, він досягає свого бажання, але коли він

перебуває у темряві, він втрачає його. Це може вказувати на те, що навіть у найскладніших моментах, важливо зберігати віру і надію.

Казка «Як мишку віддавали заміж» демонструє різницю між життям у коморі, що символізує багатство (富), та життям на волі, що стоїть на межі бідності (貧困). Ця протилежність нагадує про значення цінностей, доброти та розуміння важливості співчуття до інших.

В казці «Чому морська вода солоня» виділяється контраст між солодким та солоним. Тут антоніми «солодке» (甘い) та «солоне» (塩辛い) використовуються для показу негативних наслідків жадібності. Старший брат, намагаючись отримати більше, ніж він може обробити, викликав лише негативні наслідки, що може слугувати як навчальний приклад про те, як важливо бути поміркованим і розуміти межу.

Використання цих антонімів у контексті казок слугує для підкреслення моральних уроків та важливих понять, які казки хочуть передати своїм читачам. Вони допомагають підкреслити протиставлення між концепціями, надаючи оповідам емоційну глибину та допомагаючи вчити моральні цінності.

Зважаючи на антонімічні пари у кожній казці, можна розглянути їхнє використання в контексті сюжету та моральних висновків.

Усі ці антонімічні пари використовуються казкарями для передачі моральних уроків та важливих життєвих принципів. Вони допомагають читачам розуміти глибокі значення казок, навчаючи цінним поняттям про добро, милосердя, поміркованість і мудрість.

Розглядаючи кожну з чотирьох японських казок, виявляємо важливий вплив антонімів на їхні сюжетні лінії та розвиток персонажів.

У «Як чудовиська ділили скарби» антоніми «виконання» (実装) та «невиконання» (失敗) є центральними. Через ці поняття казка показує наслідки виконання чи невиконання бажань. Коли бажання виконуються, персонажі мають на це відповідальність, а невиконання може призвести до несподіваних

наслідків. Це навчає героїв цінувати те, що вони мають та робить сюжет цікавішим.

У «Як мишку віддавали заміж» антоніми «взаємоповага» (お互いの尊重) та «неуважність» (不注意) підкреслюють важливість поваги до батьків та близьких. Персонажі, які виявляють повагу, демонструють внутрішню силу, тоді як неуважність може призвести до конфліктів та непорозумінь. Це впливає на розвиток персонажів, формуючи їхні характери.

У казці «Чому морська вода солона», антоніми «жадібність» (貪欲) та «поміркваність» (節度) наголошують на наслідках жадібності та важливості поміркованості. Жадібність старшого брата призводить до неприємних наслідків, підкреслюючи потребу у поміркованості у задоволенні бажань.

У «Казці про вовчі вії», антоніми «правда» (真実) та «обман» (欺くこと) виявляють важливість чесності та вірності. Персонажі, що виявляють чесність, демонструють внутрішню силу, в той час як обман може призвести до негативних наслідків. Це впливає на розвиток персонажів та формування їхніх моральних цінностей.

Ці антоніми використовуються для створення контрасту та підкреслення ключових тем, відтворюючи уявлення про моральні цінності, суперечності та внутрішній світ героїв. Вони роблять оповіді цікавими, піднімають емоційність та поглиблюють зміст казок для читачів.

У кожній з казок, антоніми стимулюють персонажів до дій, що відображають важливі життєві цінності. Вони допомагають розширити сюжет та сприяють внутрішньому зростанню персонажів через навчання важливих моральних уроків.

Антонімічні пари у кожній з казок грають важливу роль у створенні атмосфери та образності оповідань. Вони сприяють формуванню емоційного фону та відтворюють важливі теми через контрастність понять.

У кожній казці антоніми використовуються для підкреслення моральних, емоційних та характерологічних аспектів, але вони виконують це за різними підходами.

«Як чудовиська ділили скарби» та «Як мишку віддавали заміж» акцентують на моральних цінностях через контрастність антонімів, пропонуючи важливі уроки для читачів.

У «Чому морська вода солонна» та «Казці про вовчі вії» антоніми використовуються для розкриття характерних рис персонажів та підкреслення моральних ситуацій, що призводять до конфліктів.

Кожна казка має своє особливе використання антонімічних пар, але загальною є їхня важлива роль у підтримці цікавості читача, створенні контрасту та глибини тематики оповідань. Через цей прийом, японські казки отримують відчуття динаміки та емоційної насиченості, роблячи оповіді цікавими та запам'ятовуваними для читачів.

Зважаючи на антоніми в різних японських казках, вони використовуються для підкреслення різноманітних аспектів сюжету, персонажів та моральних відтінків. Давайте порівняємо їх більш детально:

«Як чудовиська ділили скарби»:

Поняття і протилежності: Тут антоніми використовуються для представлення бажань та недоліків людей. Наприклад, поняття «багатство» (富) та «бідність» (貧困) використовуються для уявлення діаметрально протилежних станів у житті персонажів, а також уроку про те, що бажання не завжди збуваються.

«Як мишку віддавали заміж»:

Підкреслення різниці: Антоніми використовуються для відзначення різниці між потенційними подружніми парами та виявлення найсильнішого та найважливішого персонажу – миші. Вони відтворюють унікальність персонажів та конфлікт у виборі подружжя для головної героїні.

«Чому морська вода солонна»:

Контраст в поняттях: Антоніми, такі як «солодкий» (甘い) та «солоний» (塩), використовуються для пояснення природи морської води та приведення

морального висновку про наслідки недбалого поводження з чарівною предметною власністю.

«Казка про вовчі вії»:

Використання антонімів для моральних висновків: Тут антоніми використовуються для передачі значущих етичних уроків. Наприклад, «добрий» (良い) та «поганий» (悪い) показують характери персонажів та навчають, як виявити хороших людей.

Кожна казка має свою унікальну специфіку у використанні антонімів для підкреслення моральних цінностей, створення контрасту та розвитку персонажів. Проте, загальна тенденція полягає у використанні цих антонімів для передачі важливих навчань із життя та розкриття глибини моральних концепцій.

2.2. Роль антонімів у розвитку сюжету та характеристиці героїв

Зважаючи на роль антонімів у розвитку сюжету та характеристиці героїв, можна виділити наступні аспекти:

- **Контрастність характерів та подій за допомогою антонімів:** У кожній казці антоніми використовуються для наочного протиставлення подій, вчинків чи рис характеру різних персонажів. Наприклад, в «Як чудовиська ділили скарби» антоніми «багатство» (富) та «бідність» (貧困) використовуються для підкреслення різниці у долі головних героїв. Це допомагає створити контрастність у житті персонажів, підсилюючи їхні внутрішні переживання та моральні вибори.

- **Розвиток сюжету через протистояння антонімів:** Використання антонімів впливає на розвиток інтриги та розвиток подій. Наприклад, у «Чому морська вода солона» антоніми «солодкий» (甘い) та «солоний» (塩) спричиняють виникнення ситуації, коли потрібно пояснити походження

солоного моря, що веде до подальшого розвитку сюжету та розв'язання проблеми.

- Характеристика персонажів через антоніми: Антоніми допомагають виокремлювати характери різних персонажів та передавати їхні моральні якості. У «Казці про вовчі вії», антоніми «добрий» (良い) та «поганий» (悪い) характеризують різних персонажів, дозволяючи читачеві зрозуміти їхню моральну природу та вчинки.

Використання антонімів у кожній казці сприяє розвитку сюжету, створенню контрастності ситуацій, а також характеристичній героїв, що сприяє більш глибокому сприйняттю та розумінню оповідання. У кожній з японських казок антоніми використовуються для створення контрастності між характерами персонажів та подій.

Наприклад, у «Як чудовиська ділили скарби» антоніми «багатство» (富) та «бідність» (貧困) відображають не лише матеріальний стан персонажів, але й внутрішній світ. Персонажі, які відчуються бідними у душі, не завжди є фізично убогими, а персонажі з багатством у серці можуть бути далекі від матеріального благополуччя. Це протиставлення допомагає показати, що справжня цінність полягає не в матеріальних речах, а в доброті та внутрішній щедрості.

У «Чому морська вода солонна» антоніми «солодкий» (甘い) та «солоний» (塩) підкреслюють протиставлення між різними якостями води. Це контрастне використання допомагає підкреслити загадковість походження солоності морської води та створює конфлікт, який впливає на розвиток оповідання.

Завдяки антонімам у цих казках виникає контраст, який поглиблює зміст оповідання та допомагає читачеві зрозуміти внутрішній світ персонажів та суть подій.

У японських казках антоніми грають важливу роль у розвитку сюжету через їхнє протистояння. Наприклад, у «Казці про вовчі вії», антонімічні пари «звичайний» (いつもの) та «жахливий» (最悪), «кабан» (イノシシ) та «людина»

(男), «красуня» (美しさ) та «потвора» (モンスター) розкривають контраст між різними персонажами і викликають сюжетні розвороти. Завдяки цим протистоянням герої виявляють свої справжні характери, а також це впливає на розвиток подій у казці.

У «Як мишку віддавали заміж» антоніми «могутній» (強力な) та «непомітний» (気づかれず), «слабкий» (弱い) та «сильний» (強い) активно використовуються для відображення протиставлення характерів та подій. Це протистояння створює конфлікт, який спонукає персонажів до пошуку рішень і вирішення проблеми, що сприяє розвитку сюжетної лінії.

Антоніми вказують на протиставлення уявлень і змінюють хід подій у казках, викликаючи конфлікт та дозволяючи персонажам розвиватися, щоб врешті-решт розв'язати конфліктні ситуації.

У японських казках антоніми відображають не лише протистояння подій, але й допомагають у формуванні характеристик персонажів. Наприклад, у «Казці про вовчі вії», антонімічні пари «звичайний» та «жахливий», «кабан» та «людина» відображають різницю між героями. Це дає можливість уявити характери персонажів як різні, або навіть протилежні один одному.

Таким чином, антоніми в казках сприяють створенню образів персонажів та поглибленню їхніх характеристик через використання контрастних понять.

2.3. Вплив антонімічної системи на сприйняття казок читачами

Антоніми в казках допомагають вирізняти конфліктні ситуації та контрастність між персонажами чи подіями. Це робить оповідання більш захоплюючим та цікавим для читачів, бо вони сприймають наочний контраст між поняттями.

Антоніми у японських казках відіграють ключову роль у вирішенні конфлікту та створенні контрастності між характерами та подіями. Наприклад, у «Казці про вовчі вії», застосування антонімів допомагає виділити

протилежність характерів: доброта та злиденність, конфлікт інтересів між батьком і дочкою. Такі слова, як «добро» і «зло», «багатство» і «бідність», створюють напруження в узгодженні між персонажами та розвитку сюжету, підкреслюють контрастність їхніх життєвих поглядів.

Використання антонімів у казках дозволяє авторам створювати певну атмосферу, викликаючи відповідні емоції у читачів. Це може бути напруженість між «добром» та «злом», створенням непевності чи наданням оптимістичного настрою.

Антоніми у японських казках відіграють ключову роль у формуванні атмосфери та виклику емоцій у читачів. Вони не лише створюють контраст між поняттями, а й підсилюють враження від подій та персонажів.

У казці «Казка про вовчі вії» антоніми допомагають створити глибокий контраст між головною героїнею, Акіко, та іншими персонажами. Вони показують моральні й духовні відмінності, підкреслюючи доброту та відкритість Акіко порівняно з іншими персонажами, які є більш самовпевненими та холодними. Антоніми допомагають викликати атмосферу доброти, мудрості та відсутності жадібності в оточенні головної героїні. Вони виступають як засіб створення глибоких контрастів, що відображають зміни в персонажі та у суспільстві.

У «Як мишку віддавали заміж» антоніми акцентують боротьбу за прийняття та самовизначення. Концепція сили, що на перший погляд представлена як наймогутніші об'єкти (сонце, туман, вітер, дах) у кінцевому підсумку виявляється як недолік у порівнянні з мишами, що розриває уявлення про потужність та владу.

У «Чому морська вода солоні» антоніми пронизують уявлення про добро і зло. Вони демонструють принцип «віддати злomu за зло», який приводить до несподіваного наслідку через неправильне використання дарованої можливості.

Ці антоніми допомагають не лише встановити контраст, а й створюють насичену атмосферу, яка впливає на емоційну відповідь читачів. Особливо

вони активно використовуються для підсилення теми моральності, доброти та мудрості у казках. Взаємодія антонімічних понять може сприяти розвитку моральних уявлень читачів. Це дозволяє глибше розуміти добро та зло, відділяти морально правильне від неправильного, та сприяє формуванню важливих життєвих цінностей через контраст та порівняння. У японських казках, антоніми відіграють важливу роль у спонуканні читачів до розуміння моральних аспектів і формування їхніх моральних уявлень.

В «Казці про вовчі вії», антоніми демонструють моральний конфлікт та різницю між добротою та злом. Вони стимулюють уявлення про те, як справедливість та добро можуть перемогти у важких ситуаціях.

У «Як мишку віддавали заміж», антоніми використовуються для підсилення важливості самовдосконалення та внутрішньої сили. Вони вчать читачів розуміти, що справжня сила і мудрість можуть бути приховані в несподіваних формах та обставинах.

У «Чому морська вода солонна», антоніми акцентують на моральній відповідальності та наслідках недбалого використання можливостей. Ця казка заохочує розуміння, що необачність у використанні можливостей може мати негативні наслідки.

У «Казці про вовчі вії», антоніми спонукають до розвитку моральності та доброти. Вони допомагають усвідомити значення мудрості, розуміння та відданості, які допомагають змінювати світ навколо нас до кращого.

Таким чином, антоніми у японських казках підтримують розвиток моральних уявлень та формують у читачів усвідомленість про важливість доброти, мудрості та внутрішньої сили.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі нашої курсової роботи ми детально проаналізували антонімію в японських народних казках. Шляхом вибору та аналізу конкретних казок ми з'ясували, як використання антонімів впливає на структуру оповідань та сприйняття їх читачами.

Зокрема, ми визначили, що антоніми в японських народних казках відіграють значну роль у розвитку сюжету та характеристики героїв. Їхнє використання допомагає створити контраст між подіями та персонажами, що робить оповіді цікавішими та емоційно насиченими для читача.

Також ми виявили, що антонімічна система значно впливає на сприйняття казок читачами. Через протиставлення антонімів автори створюють напруження в оповіді, що зацікавлює та захоплює увагу аудиторії. Крім того, антоніми допомагають читачам краще розуміти моральні ідеї, які містяться в казках, та сприяють формуванню їхньої освіченості та моральної свідомості.

Отже, вивчення антонімії в японських народних казках є важливим етапом у розумінні їхнього художнього та культурного значення. Антоніми допомагають розкрити багатогранність та глибину цих оповідей, що робить їх незабутніми для читачів будь-якого віку та культурного контексту.

ВИСНОВКИ

Метою нашої курсової роботи були систематизація та аналіз використання антонімів у японських народних казках задля виявлення їхнього впливу на розвиток сюжету, характеристику персонажів та формування моральних ідей.

Щоб досягнути нашої мети ми виконали низку завдань:

1. Дослідили теоретичні аспекти антонімічної системи в літературі.

Було проведено дослідження антонімічної системи в японських народних казках з метою розкриття її ролі та впливу на різні аспекти оповідей. Починаючи з теоретичного аналізу антонімів в японській культурі, ми виявили їхнє значення як ключового елемента в формуванні образності та символіки казок.

Аналізуючи теоретичні аспекти антонімів в японській культурі, ми з'ясували, що вони не лише служать мовними засобами, але й мають глибокі символічні та культурні конотації. Використання антонімів дозволяє письменникам створювати багатозарові оповіді, які захоплюють увагу читачів і залишаються запам'ятовуваними.

2. Розглянули основні риси, значення, функції та семантичні аспекти антонімів у японських казках.

Функція антонімів у японських народних казках також була ретельно розглянута. Ми визначили, що антоніми виступають не лише як мовні засоби, а й як засіб для створення сюжету, розвитку персонажів та вираження моральних ідей. Їхня функція полягає в поглибленні змісту казки та передачі ключових моментів через протиставлення понять.

Семантичні аспекти антонімії в японських казках допомагають розкрити внутрішній світ персонажів, їхні моральні дилеми та розвиток протягом оповіді. Через використання антонімів автори казок створюють живі та запам'ятовувані образи, які знаходять відгук у серцях читачів.

3. Вибрали та проаналізували конкретні японські народні казки з точки зору антонімії.

Аналіз проводився на основі 4 японських народних казок: “Про вовчі вії”, “Як чудовиська ділили скарби”, “Як мишку віддавали заміж” та “Чому морська вода солоні”.

4. Визначили роль антонімів у розвитку сюжету та характеристиці героїв.

Через аналіз конкретних народних казок, досліджували, як антоніми впливають на розвиток сюжету, характеристикацію героїв та сприйняття читачами оповідей. З'ясувалося, що використання антонімів додає оповідам емоційної насиченості, розширює їхню символічну глибину та допомагає передати моральні та етичні ідеї.

5. Зробили висновок стосовно того, як саме антонімічна система впливає на сприйняття казок читачами.

Висловлюючи висновок, важливо зазначити, що антонімічна система в японських народних казках виявилася невід'ємною складовою їхньої унікальності та цінності як культурного феномену. Ця система допомагає розкрити внутрішній світ японського народу, його цінності та традиції, роблячи казки не лише розважальними, а й навчальними для читачів будь-якого віку.

Загалом, наше дослідження підкреслює важливість антонімів у японських народних казках як ключового елементу їхньої художньої цінності та культурної спадщини. Дослідження цієї теми відкриває нові перспективи для розуміння японської літератури та культури в цілому.

注釈

本論文は、日本の昔話における反意語の体系を調査し、それが作品の構造と内容に与える影響を明らかにすることを目的とする。日本文化における反意語の理論的側面を分析し、特定の昔話における筋の展開と人物描写における反意語の役割を検討し、反意語体系が読者の物語認識に与える影響を研究する。

研究の結果、日本の昔話における反意語は、イメージを形成し、道徳的な考えを表現する上で重要な役割を果たしていることが明らかになった。反意語は登場人物と出来事の間に対比を作り出し、物語を感情的、象徴的に豊かにする。さらに、反意語の使用は、日本の文化や伝統をより深く理解することに貢献し、日本人の独特な精神性を明らかにする。

本稿では、反意語を用いた具体的な日本昔話を選び、分析していく。プロットの展開における反意語の役割、登場人物の性格付けにおける反意語の重要性、物語のイメージの創造について考察する。特に、反意語のシステムが読者の童話に対する感情的認識、特に道徳的反応や教育的側面の解釈にどのような影響を与えるかに注意を払う。

その結果、日本の昔話における反意語の役割を、その象徴性と言語表現における重要な要素として、よりよく理解することができる。また、日本文化と文学遺産に関する知識を広げ、民話文学におけるイメージ創作のメカニズムに対する理解を深めるのに役立つ。

従って、この著作は、日本文学と日本文化の研究に、また、国民的昔話のイメージ形成における反意語の役割の理解に、重要な貢献をするものである。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Akamatsu, N. (2006). Literacy acquisition in Japanese-English bilinguals. In R. Joshi & P. Aaron (Eds.), Handbook of orthography and literacy. pp. 481–496.
2. Bjarke Frellesvig. A History of the Japanese Language / Bjarke Frellesvig. - Cambridge University Press, 2010.
3. Daulton, F. (2008). Japan's built-in lexicon of English-based loanwords. Clevedon, England: Multilingual Matters.
4. Gottlieb N. Language Policy in Japan: The Challenge of Change. Cambridge: Cambridge UP, 2012.
5. Oshima, Kimie. (1997). The Movement of Gairaigo Usage: The Case of the Asahi Newspaper from 1952 to 1997
6. P. G. O'Neill. Japanese Respect Language: When, Why, and How to use it Successfully.- Tuttle Publishing, 2008. – p. 15- 78.
7. 講談社決定版マンガ日本小噺101 (決定版101 シリーズ) 単行本ハードカバー(2002). 年9月27日
8. 中村一男編 反対語大辞典1965/12/13.

ДОДАТКИ

Додаток А

オオカミのまつげについての物語

良し悪し

信じてください - あなたを失望させることはありません

良い - ひどい

必要性は十分にある

モンスターはどのようにして宝を共有したか

朝～夕方

夢中になった - 気付かなかった

暗くなった - 明るくなった

彼らは現れては消えていきます

貪欲 - 慈悲深い

怯えて - 従った

散在 - 購入する

彼らは落ち着いた - 彼らは混乱した

私は思った - 私は見た

送信済み - 非表示

夕暮れの夜明け

掴まれた - 急いで

結婚でネズミが与えられた経緯

一度 - すぐに

すぐに - 長い間

誇らしげに - ギリシャ語

最も強い者は無力である

失敗しないように努めた

ファンが動かない

揺るぎない - 感動

考えた - 完了

なぜ海水はしょっぱいのでしょうか？

バカは賢い

年上 - 年下

借りる - 寄付する

来た - 剃毛

どこから - ランダムに

取る - 与える

右左

消えていた - 現れた

甘い～しょっぱい